

A „KELET” előfizetési díja:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelenik a „Kelet” minnennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Fővár 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESBŐ CÍKKEK DÍJZATNÁK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak.

Hatszor használt gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetések külön kedvezményt is nyújthat kiadólivalat.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Orprik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Vallfischgasse 10.) Rnd. Mosse Publicistische Bureau Budapestben: Haasenstein et Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapestben Szervitater 5. sz.

Nyitlári cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Andrássy méltánylása.

(Sr.) Ugy látszik, hogy a nemzetközi politika egy nyugpontra érkezett. Emberileg szólva: biztos kilátásaink vannak a békére. Mert a keleti kérdés nincs megoldva ugyan, de a mesterséges, izgató, orosz befolyástól annyira megszabadítva és a természetes fejlődés útjára annyira ráterelve van, hogy e miatt erőszakos összeütközések, főleg Oroszország meglehetősen háttérbe szorítása és ki-merültsége következtében, aligha fognak bekövetkezni. A nyugati hatalmak között pedig olyan természetes érdekek soliditása fejlődött ki, hogy aligha fog Oroszországot feltélenyese, az olasz irredenta, vagy a francia Revanche-politika termékeny talajra találni, és így — talán, talán egy békekorszak elé néz Európa.

És e békére, ha valaki, úgy monarchiánk mondhatja el „béké becsülettel”; mert akár a tényleges helyzetet hasonlítjuk össze az orosz-török háború előttivel, akár a nemzetközi összeköttetéseket, vagy a keleti posíciókat, akár végül a hatalmak egymáshoz viszonyában való csoportosulások természetességét és erejét: meg fogunk győződni, hogy monarchiánk helyzete sokkal kedvezőbb, ereje és sulya a nemzetközi kérdésekben és a keleti fejlődésben sokkal nagyobb, mint az előtt volt. És ha ehhez mérjük a többi államok helyzetét, befolyását, csoportosítását — a keleti kérdéssel szemben, vagy monarchiánk irányában, bizonyára, jólelkkel mondhatjuk el, hogy többet és kevesebbet áldozattal egyik nagy hatalom sem ért el, a közelebbi 7 évi diplomáciai campagne, és szerb, orosz-török háború alatt, mint monarchiánk. Ezért mondjuk: a békét, becsülettel élvezhetjük.

Es legyen igazságosak! Adjuk meg mindenkinek a magáét. Ha Andrássy tántoríthatatlanul meg nem áll helyén és tervei mellett, ha csak annyi ingadozást is tanúsít, hogy a közvélemény aggodalmait, izgatásait befolyása alatt, mint csak az angol kormány tanúsított — ha Tisza nem bízik benne és ügyességében feltétlenül és erős kézzel nem tartja a kormányt kezében, kitéve magát minden gyanúsításnak és rágalomnak, eltérve a muszka szövetség és hazaárulás mindenféle fokozatu vádját; — ha viszont a magyar parlamenti többség be nem látja a helyzet nehézségeit és követelményeit, bizalmában és összetartásában csak olyan laza, mint az osztrák parlamenti többség és ma-

gatatásával, csak azért félti, hogy népszerűségét, megnehezíti a kormány actióját vagy hirdeti a világnak, hogy nem mi leszünk dupeirozva, hanem az orosz; hogy Anglia és Németország nem azért alkudoznak Oroszországgal, hogy minket tönkre tegyenek, hanem, hogy segítsenek nekünk Oroszországot békés eszközökkel visszaszorítani; — hát akkor lesz vala ide benn chaos, oda künn téllenség és Oroszország feltétlen győzelme. Akkor igazán bekövetkezett volna az, mit a magyar ellenzék jósolt, hogy t. i. az orosz soha vissza nem vonul a Balkánról és mi kénytelenek vagyunk összedugott kézzel nézni egy Délslávia létrejöttét.

Mert mindezzel szemben hiába folyamodunk volna még a legradikálisabb és legközvetlenebb ellenzéki politikához is, — hiába izentünk volna meg a porosznak a háborút, mert ekkor, eo ipso, létesítettük volna Panszláviát — az ellenünk való szövetségben e monarchia határain kívül és belől egyaránt és Európa ellenállása által is akadályozva még a leggyőzelemesebb hadjárat esetén is, északon vértettünk volna hiába; míg keleten az történt volna, a mit mi nem akartunk. Holott most nem vértettünk északon — Európa solidaritását is biztosítók, az orosz mégis visszanyomtuk — és keleten az történt, a mit mi akartunk.

Legyünk igazságosak és egész Nyugat-Európa egyhangú tüntetése mellett — forduljunk hálával azon magyar államférfi iránt, ki az ex offo diplomáciai közé, mint dilettans beállott — és egy hosszú, kiszámított, több éven át figurált esélynek és véletlennek kitétt játékban Górcsakoffot teljesen lefojté, Bismarckot, Salisburyt és az ingadozó Beaconsfieldet is teljesen megnyerte.

Igen, most már elmondhatjuk, hogy Andrássy öntudatosan, tervszerűen dolgozott, hogy az ujkori diplomáciai mesterség magaslataira emelkedett; mit bizonyít az is, hogy a nemzetközi harcot nem csak a diplomáciai sahkhúzások és meddő hatalmi kérdések játékká akarta tenni — hanem folytonosan számításba vette a realis érdekek biztosítékát is; úgy, hogy az egyik a másikat egészíti ki és a romániai kereskedelmi szerződésben ép úgy fölvetett keleti politikát, mint a szerb-vasút csatlakozással, vagy a vaskapu szabályozásának kizárólagos megszerzésével és a boszniai occupatióval. Ez a 19-ik század diplomáciája! És mert Andrássy ezeket, aránylag csekély áldozattal tud-

ta elérni, egyeztetni és biztosítani, ezért szerzett magának, hazája és a monarchia iránt halhatatlan érdemeket!

Tagosítási ügy.

(Folytatás.)

A bizottságnak a hitelesítésre való kiszáhlása előtt, az összes mérnöki munkát az osztályozási jegyzőkönyvvel együtt a hitelesítő mérnöknek megvizsgálás végett jó előre átadandó, hogy minden számítás s egyéb vizsgálatait, melyek szobai munkát igényelnek, előre tegye meg s ne szaporítsa a bosszas künnélt által a bizottsági kiadásokat. Az eddigi eljárás szerinti hitelesítés az idő rövidségéért oly felületes és hiányos volt, hogy ha nem lelkiismeretes és pontos mérnök dolgozott, akárhánszor utolagosan nem kevés és lényeges hiba merült föl, ily módon pedig pontos és beható vizsgálatot lehet tenni s nem csuszhatnak a munkálatok hibákkal telen keresztül.

Az ilyen rendszerrel keresztül vitt és hitelesített munkálatnál a hitelesítés után azonnal elő lehet és elő kell venni az elhelyezkedés megkísértését hivatalból és minden előzetes kérés nélkül (természetesen ez ideig mindazon tulajdonjogi kérdések, melyek a birtokrendezés befolyással lehetnek, elenyésztek.)

A kiküldött bíró a felek óhajait, érdekeit kiballgatja, azokról s mint szintén minden más mellék körülményről és szükséges előintézkedésekről pontos jegyzőkönyvet vezet, s ha az érdekeket kiegyeztetni lehet, a béke jegyzőkönyvet is azonnal fölveszi s a törvényszékhez helybehagyás végett beterjeszti, melynek hiteles másolata a működő mérnöknek kiadandó, a további munkálatok bizonyos idő alatti megkésztetésére utasítatik a törvényszék által a munka terjedelme, nehézsége, birtokosok száma, a kiosztandó részletek mennyisége tekintetbe vételével, nem az előadó bíró ajánlatára mint eddig történt ki, hogy megyei idő szükségessége vagy más munkát elkészítésére, tudomással nem bír, hanem a hitelesítő mérnök ajánlatára, kiszabott határidő alatt a kiosztási tervet elkészíti s a törvényszékhez beterjeszti.

Helyén látom a hitelesítő mérnökről, a ki nézetem szerint egyik főlényező kell, hogy legyen, egy tagosításnál e helyen szólni, kire véleményem folyamában már hivatkoztam s még hivatkozni fogok.

Ugyanis az enquette tagjai s mindnyáján elfogadták azon nézetet, hogy az ország egész különböző körleteiben államilag fizetett hitelesítő (szervitók cultur) mérnököseket állítsanak fel, ki e

ilyenkor szokásos látogatások előtt zárva legyen, és hogy a köztünk történetekből valaki valamit gyanítson. Nehányan szolgálid közül tehát ismét rendelkezésre fognak állni. Csak jegyezd meg magadnak, hogy ezuttal én foglak őrizni, és hogy gondoskodom, hogy elejét vegyem minden oktalannak.

Atyám távozott, s azután csakhamar Bell lépett szobámba, ki sirva zárt karjai közé. Ekkor tudtam meg tőle, hogy öt nap óta őt is egy őrizték szobájában, mint engem, dacára minden tiltakozásainak s könyörgéseinek, hogy engem láthasson.

Nazly eltűnt, elűzték [vagy talán megölték és egészen sikerült elnyomni a légyott híré, melyet soha senki sem fog megtudni.

Mindenkire, s még szolgálimra nézve is, elzáratásom hirtelen jött komoly betegségem által lön kimagyarázva, és semmi nem szívargott ki kegyvesztésem való oka felől, melyet egyedül Hosznah és atyám ismernek. A szegény Bell, ámbár hogy aprólékosan kikérdezett minden felől, őszinte, egyeneslelkűségében, még csak fel sem fogta, hogy minő súlyos vád terhelt engem, melyben pedig őt is bünrészesnek gondolták. Megőriztem titkomat előtte.

Miért rémitném meg ez oly bizó, csatlakozó lelket, oly szerencsétlenség elpanaszálásával, melyről neki még csak fogalma sem tudna lenni? Azt mondtam neki, komoly egyenetlenkedés van közöttünk s atyám között, a tervezett házasság megkötése iránti vonakodásomért. A jó teremts az egekől zuhant alá e hír hallatára.

Ajtóm ismét meggyűltatván, látogatók sereg rohant meg, kiket atyám parancsára kénytelen vagyok elfogadni. Hosnah, ki társával legelső sietett hozzám, itt maradt egész estig, mint idős nővér, hogy segélyemre legyen tapasztalatlanúságom között. Gúnyos, kérlelhetlen figyelemmel kíséri minden legkisebb mozdulatomat, s tőrőnm kell kétszínű ömlengéseit, minden újabb ér-

hitelesítéseket teljesítse. Miután nálunk az oly szükséges és életkérdéssé vált birtokrendezéseket, tagosításokat is a nép ellenszenvé, mondhatni tudatlanságára miatt csak nehezen, sok küzdelem után lehet létesíteni, miképp képzelhető, hogy a Cultur mérnöki teendőkre u. m. drenirozás — alagcsővezés, csatornázás, víz- és utak általános szabályozására eljött volna az idő; a mi pedig egy általánosabb műveletet, egyes vidékeknek együttes rendezését igényli, nem pedig ily szét-szórta, szaggatott művelet által létesíthető.

Ha a gr. Schw. Gy. ur által proponált és az erd. gazdasági egyelet által magáévá tett alapos és általános átalakítást juttatnánk törvénynyé, az általa oly szépen kifejtett Cultur-rendszer szerint, akkor ez elnevezést igen helyesen lehetne és akkor minden tagosító mérnöknek, egyszersmind cultur mérnöknek is kellene lennie. De már mind-egy, nevezésként akár cultur, akár egyszerűen hitelesítő mérnöknek, ezek felállítására, a legtapasztaltabb értelmes és jellemes mérnökök közül választva és oly fizetéssel ellátva, hogy mellék munkálatok tételére ne szoruljon, a legzükségesebbek mert ezek lennének hivatta egy részről arra, hogy költség kiméltessék és különösen arra, hogy silány és káros munkálatok ne tétessenek.

A hitelesítő mérnök följosztandó, sőt utasítandó lenne, hogy még a mérés folyama alatt is a működő mérnököt olykor-olykor a helyszínén ellenőrizhesse, s ha olyan működést észlel, amely az ügyre s a birtokosságra káros, a törvényszéknél jelentést tegyen, s minden a kerületében folyó munkálatokra nézve némi felelősség terheltje, mert sok munka már az alaplán, a mérésnél indul rossz irányban, melyen később, vagy sehogy, vagy igen nehezen segíthetni.

Ezen csekély eltérés után lássuk a további teendőket.

Ha megállapodás az összes birtokosok között nem jönne létre, utasítandó a működő mérnök a kiküldött bíró által, mint a ki az érdekeket, helyi viszonyokat legjobban ismeri, az e tárgyban fölvetett jegyzőkönyvek szem előtt tartása mellett egy lelkiismeretes, szabatos és az érdekek lehetőleg kiegyenlítő tervjavaslatot tenni.

(Vége köv.)

— A román zsidók honosítására vonatkozó törvényjavaslat indokolásának vége, mely Boerescu által van aláírva, így hangzik:

„A jelenlegi kormánynak, híven azelőtti nyilatkozataiból, van szerencséje önnöknek beterjesztetni reviziójavaslatát, mely a nemzet világos nyilvánult akarataival teljes összhangzásban annak az

kezett látogató belépténél. Végre a nap mégis csak eltelt. A legutolsó látogató is eltávoznán, Hosnah magához szólította rabnóit, hogy felemléjék a divánról. S a mint kilépett, hozzám fordulva, gúnyosan szólt:

— Azt tanácslom, hogy holnapra használj egy kis pirosítót. Ez arcz borzasztó egy boldog jegyesnek. Szépnek kell lenned!

Felelet nélkül hátat fordítottam neki, s mihelyt elhagytam, siettem bezárkózni szobámba, s zokogásba törtém ki. Bell el volt képpedve e kétségbeesés láttára, melynek okát nem birta fel-fogni.

A roham lecsilapultával, engedve sürgetésének, bementem egy kicsit a kertbe. Alig léptem be oda, midőn egy gyermekkiállítás egész lelkem mélyéig fölavart. Gysur volt, ki engem meglátva, kiterjesztett karokkal jött felém; ez is valami volt, mi Hassanra emlékeztetett. A szegény kis-ésike beteg volt, és Saida kinyerte érdekében, hogy anyja néhány napra Chimilah-ba jöhesse lakti, hogy ápolja őt s gyakorolja rajta varázslatát, melyek biztos hatásáról ő maga van a legjobban meggyőződve. Mig én lehajoltam s megcsókoltam a gyermek homlokát, anyja hűvel ragadta meg kezemet, s ajkaihoz vive, szólt:

— Allah áldása legyen tetteiden, s minden óhajodon hanum! Szolgálóim inn itt van lábaidnál, s te bátran eltaposhatod őt, azon jótétemények után, melyekkel irányában voltál!

Saida megpillantva engem a hárem ablakából, ő is lejtött. Ő sem tud semmiről. Gyermekes csevegés kitérési közben megtudtam tőle, mily nagy pompával készülnek a menyegzőre, elmondta a tervezett ünnepélyek sorrendjét, melyek három napig fognak tartani. Leveretve, elszorult kebellet tértem vissza szobámba, hogy levelet írjak nekem.

Istenem, ha megtudnák most halni! Haj! és csak tegnap töltöttem be tizennyolczadik évemet!

Egész éjen át jövő sorsom felől gondolkod-

elnek felel meg, melyet a berlini nemzetközi tény állított fel és a realis és törvényes érdekeket nem érinti vagy károsítja, melyekre tartani kell egy oly népnek, mely függetlenségét saját derekasságának köszönheti. Adjanak önök, képviselő uraim, szavazatuk által e javaslatnak érdeket és törvényes erőt, hogy Európa ily módon meggyőződjék, hogy egy egész nemzet akaratainak kifejezése, mely, midőn a modern civilizáció evét nyilvánosan és loyaltással elfogadja és végrehajtja, csak arról gondoskodik, hogy nemzeti és közgazdasági érdekeit fenntartsa és védelmezze. Szilárd meggyőződésünk, hogy a hatalmak ezután meg fogják ismerni, hogy a román nép megérdemli, hogy az európai nemzetek közé fölvétessék és létele biztosítsák az összefüggés solidaritása által, mely oly államok közt képződik, melyeknek állandó és kölcsönös viszonyaik vannak.”

— Bismarck utjának eredményeit összefoglalja a „Times”, melyek közt egy meg-egyzés is van a statusquo fenntartása iránt Törökországban. A közgazdasági-pénzügyi megbeszélésekre vonatkozólag a „Times” vezércikkében meglehetősen barátságosan hangon beszélt, utalván arra, hogy Ausztria-Magyarország és Németország között minden meg-egyzés Angliát a jövőben meg nem károsíthatja, minthogy ez kereskedelmi szerződéseiben e két állammal állását mint legtöbb kedvezményben részesült nemzet biztosította. A cikk részben már keresztül látni engedti Anglia föltökénységét a Duna-fejedelemségek felé való kereskedelem miatt. A lap ama sejtelmének ad kifejezést, hogy Bismarck a vámrévisiót talán választási czélokra akarja felhasználni.

— Andrássy Gyula gróf ma elbucszik Bécsből s bevonul a budai palotába, mely tökéletesen fölkészítve várja haza urát. A köllgyér formaszéri fölmentetése állomásától talán már huszonnegy óra múlva megtörténik. Mikor Haymerle visszatér, a nagykövetség mindnyáján összegyűlnek Bécsben, pár értekezletben tájékoztatóndók egymást a jövődökre nézve. Híre van, hogy a nagyköveti személyzetben is némi változás fog beállani.

— Az országgyűlési szabadelvű pártkörben már nagyobb számban gyűlnek össze azon képviselők, kik az országgyűlés nemskolásának bekövetkező megnyitására a fővárosba érkeztek. A kör tagjai közt élénk diskussiók folynak s egyebek közt nevezetesen a képviselők tisztikarának ujonválasztása képezi az eszmecserék tárgyát. A szabadelvű körben uralkodó hangulat szerint a löszinüleg (nógrádi) Szontagh Pál és a kép-

tam, láttam magamat átadatra az ember hatalmának, egyedül, elhagyatva, háreim melyébe el-zárva. Mint neje! . . . Mártha, nővérem, érte-d-e, te, e borzasztó szót? Neje! Mintegy borzasztó álomban, úgy lebegett előttem menyegzői szobám képe, mely reám várakozik. Hol kénytelen leszek tűni szerelmi nyilatkozatait, s letörlni csókjai nyomát . . . Nem, nem! Szívem szétszakad, szemérem föllázad az ellau. Hassan! Hassan! szeretett kedvesem, szerelmem, ments meg!

Hasztalan gondolkodtam, hogy mi módon tudnék meghalni? Vannak erős lelkek, kik meg tudják szabadtani magukat a szerencsétlenség terhétől, de én gyenge és gyáva vagyok, én félek a szenvedéstől.

(Folytatása köv.)

Mutatvány

„KÉT MAGYAR KIRÁLY”

eredeti drámából írta Horovitz Lipót n.-váradí áldozár.

Második felvonás.

(9. Jel. Béla, ki midőn bejő, az udvaroncok és urak megvételével néznek rá, kik mellett ő méltósággal elmegy s a trón előtt mélyen meghajol.)

Béla

(Atyja kezét csókolva) E fogadtatás Elégge mondja, hogy a társkirályt Fényes kíséret nélkül nem fogadják Andráss királynál — most nem a király Csak a fiu jön atyjához.

András.

Fiát Andráss király örömmel Fogadja mindig.

Béla.

„Oh, hogy a bú fiut a társkirálytól Elválásukáig fondorkozó kezek!

A „KELET” TÁRCZÁJA.

A HERCEGNŐ HAZATÉRÉSE.

REGÉNY.

Írta:

VINCENT JAKAB.

Harmadik rész.

III.

(Folytatás.)

— De, atyám, e házasság lehetlenné vált már, szólám elkeppedve.

— Miért? . . . Nem bírja-e Mohamed mindkettőnk szavát?

— De hisz akkor megcsálnók őt! kiáltottam fel. Azon vallomás után, melyet tettem, meggyező lenne-e a becsülettel, elfogadnom kezét s nejevé lennem?

— Oh! ezek már ismét európai nézeteid, édesem, felel: hidegen atyám. Törvényeink szerint a férj ura nejeének, s ilyenmő érzelmi kérdések kevésbé érdeklik őt. Neki elég az engedelmesség, te se aggódj tehát e gyűbért.

— De hisz ez egy rabnő állása, melyről atyám beszél, szólám megrémülve e beszéd hallatára. Az én hibám-e az, hogy én távol magától neveltettem, és ha az eszmék, melyeket szemre vet, nem az önéi is? . . . Hibás vagyok-e azért, hogy van szívem, lelkem, lelkiismeretem, mely fölázadna a hazugság, a nem becsületos eljárás ellen? Atyám tudja, hogy én nem szeretem Mohamedet, nem szerettem őt, hogy e hávasság, ha végbemenne, egész éltém kinjait, kétségbe-

esését képezné. Atyám, én nem kárhoztathat e boldogtalan életre, igen nagyon borzasztó lenne. . . Kérem, legyen könyörűletes irántam! . . . kiáltottam föl, zokogásba törve ki.

Atyám minden felindulás nélkül hallgatott végig. Még is, egy perczig úgy tetszett, mintha könnyeim kissé megrenditenék; de csakhamar beláttam, hogy ez utolsó reményem hiú képzelgés volt.

— Okosabbnak hittelek volna, szólt, mert tudod, hogy mekkora fontosságot tulajdonítok e terv létrejöttének, mely szükséges a te és tied vagyoni állására nézve. Számítottam rád, hogy okos, meggondolónak foglak találni, nagyon sajnálom, hogy ez nem úgy van, de mint atyának, komolyabb érdekeket kell tekintetbe vennem, mint a pusztá érzelmeket, midőn kiházasításodról van szó. Ezt értd meg jól! Azon aggodalmaidra nézve pedig, melyek a szívet, lelket, becsületességet illetőleg, kizokoznak, azt mondom, ily kétségekért ne nyugtalankodj. Sanki sem kívánja ezt tőled. A háremben nem ismeretesek az ily aprólékoságok, melyek idegenszerű találmányok. A feleség csak feleség, itt, s elég, ha engedelmeskedik urának.

Mohamed, ki visszatérté őt állásában erősebb, mint valaha, illeműgynek tekinté az összeköttetést, melyből csakis te fogsz hasznót húzni. Ne bonyolodj, tehát, bele oly regényes ábrándokba, melyek teljességgel nem összeegyeztethetők a valóval. Oly ragyogó jövőt és szerencsét biztosítok számodra, melyet minden nő irigyelni fog tőled. S később bizonynyal meg fogod még köszönni nekem, hogy ily módon gondoskodtam rólad.

Kétségbeesésben még könyörögni akartam atyámnak. Ő felállva szavamba vágott:

— Nem azért jöttem ide, szólt, hogy örültem eszméid felett vitatkozzam, hanem hogy elmondjam neked, mit határoztam sorsodról. Menyegződ nyolcz nap múlva fog végbemeni!

Azóban addig nem illenék, hogy ajtód az

viselő ház volt alelnöke, báró Kemény János fognak a ház alelnökeivé kijelöltetni. — Jegyzőkké a párt részéről valószínűleg az eddigiek választatnak.

— A tegnapi délután tartott több órai minisztertanácsos a magyar kormány-nak az országgyűlés elé terjesztendő különböző törvényjavaslatokra vonatkozó tanácskozásai újból megkezdettek s a legközelebbi két-három nap alatt be is fognak fejeztetni.

— Mint már jeleztük volt, a szerződési tárgyalások Németországgal valószínűleg rövid idő múlva kezdetüket vevendik Berlinben. Rá kell utalnunk, hogy e tárgyalások egy tarifaszervezésre irányulnak, a mely azonban — fájdalom — 1880 január 1-én egyszerűen azon okból nem fog életbeléphetni, mivel a német birodalmi képviselőt jövő évi február előtt ülésznem fog. A Németországban jövő év elején életbelépő, törvényesen megállapított új vámokkal szemben egy egyszerű, logikavezényezetbe szerződés azonban rák nézve igen kevés értékkel bírna; Bismarck herceg határozott ígéretei alapján mindazonáltal felfelhető, hogy Németországgal már a jövő évre oly szerződés fog létesülni, mely számunkra azon időpontig is, míg a megállapítandó új tarifaszervezés a két monarchia képviselői által meg lesz szavazva, minden lehető fogalmi könnyebbséget biztosítani fog. A német birodalmi kancellár nevezetesen megígérte azt, hogy a vasúti tarifákra nézve — melyeknek határozott emelése kivételünk hasonlóképpen a legérzékenyebben károsítaná — részünkre előnyös oly változtatásokat fog engedélyezni, melyekhez törvényhozási intézkedések nem épen szükségesek.

— A delegációk elé, mint a „Pester Lloyd” írja, a lefolyt közös miniszteri tanácskozányok határozatai szerint hét millió forint rendkívüli szükséglet iránt fog előterjesztés tétetni. Ez összeget, melyet első ízben kér a boszniai kormányzat, egyrészt a szjenica-szerajevói vasút költségeire, másrészt a Szerajevó leégett részének helyreállítási szükségleteire és végre az egyes kerületekben itt-ott mutatkozó nyomor enyhítésére szükségesek.

Minő életpályára neveljük fiainkat!

(Folytatás.)

A szóbeli vizsgák nyilvánosak, de kevesektől látogatvák, egyenként vizsgálják az aspiransokat 30—40 percig. A feleletet egy bizottság bírálja meg areopagi szigorral, a mely ifjú a bizottság ítélete szerint képesítettnek ítéltetik, az méltó büszkesége lehet szülőinek, mert a bizottságot ítéletében pártatlanság, a kitűzött fontos és nemes cél jól felfogott, és áttért tudata vezérli.

A pályázó ifjak lehetnek, fizetések (zalközlégek), félfizetések és ingyenesek. A felvételi vizsgánál mind egy mérték alá esnek, mert az állam nem csinál üzletet ezen intézetből s épen azért semmi előnyt nem ad a fizetéses pályázóknak, a nem fizetők felett, mert ha egyéb tekintetben nem felel meg az академия alapszabályainak, elutasítatik.

Kiméld meg őket (az urakra)
E bus leztekől s engedő, hogy csupán
Atyjával szólhasson most a fiu.

András

(int) Távozzatok! (urak el)
Béla.

(letérdel) Igen atyám!
Csupán fiad térdel most itt előtted!
Oh mennyi véres köny csordult szememből
Szívembe vissza, hogy a romok közül
Béla király a hű fiut megmentse.

András

(metszőleg) De ez úgy látszik
roszul sikerült.

S Béla király maradt, hogy a hazának
Szabadságot s atyjának sirt készítsen.
Béla.

(felkel) Kiméld atyám a leghűbb gyermekei

Érzelmeket, miktől eltelve most
Hozzad jövék! (gyengédem) Hát szívvel,
mint enyém,

Melynek hazája jólétén kívül
Nincs gondolatja, nincs más dobbanása
Királynak lenni mond, hát véteke-e?
Mi a király egyéb mint a haza
Boldogságának fényes viszsugara?
A nemzetűdv megtestesült ideálja?

András.

S hát nem hordom szívemben én is
A népboldogság szentelt elveit?
Nem jártam-e be messze keletet,
Nem küzdtem-e Haliestől Almiszáig
Országom hire és jólétéért?

Béla.

De volna bár híres s gazdag miként
A szatrápák s praefektusok hona,
Nagy s boldog még se volna, mert ha
mindent

Adál tán neki, a néptűv alapját
Elvetted tőle. — Hirnér, pénz, kenyér
Az egyes éltet boldogítja tán;

A fizetéses tanítványok évenként két egyenlő részletben u. m. mindenik tanév sept. hó 15-én és martius 16-ik napján 300—300 forintot tartoznak előre lefizetni, a félfizetéses ezen összegnek felét.

Ezért kap lakást, kosztot, használja a taneszközöket, nyer alapos kiképzést, és kap minden névvel nevezendő öltözköket.

Valóságos neveléses ár ez — összehasonlítva a hazánkban burjánzó felszaporodott magán intézetek meesé drágaságával — s melyekben — tisztelet a kevés kivételnek — ifjaink fél-szeg irányt, felületes miveltiséget, s legtöbnyire az adósság csínálás nemes mesterségét tanulják meg, a hiányos felügyelet miatt. [Szomorú példák-kal tudnám állításomat beigazolni.

Az államnak minden ifju 1500 frtjába kerül évenként. A Marina-académia népessége — a négy osztályt együtt véve 130—140.

Nemzetiségre nézve legtöbb a szláv elem, legkevesebb a magyar. Ez utóbbi körülménynek oka nem az intézett irány, sem valamely magasabb állam politikai titkos intézményben keresendő, hanem egyedül nemzetünknek azon végzettszerű idegenkedésben a realis tudományok iránt, és szívós ragaszkodásában a mult hagyományaihoz, miszerint fiaiból ügyvédet, papot, tanárt, hivatalnokot nevel inkább, mintsem arra törekednek, hogy magváltozót államháztartásunk kívánalmához mérten, minden irányban kiképzett szakembereket igyekeznek képezetni, hogy ne legyünk kénytelenek túrni nemzetiségünk mellőzését mindannyiszor, valahányszor magasabb szakértelemre van szükség társadalmi vagy politikai életünkben!

Főuraink itt is dícsőretelmű példaadással igyekeznek irányt adni. Az idej felvételi vizsgánál több előkelő család fiát láttam az aspiransok között, előnyre smagyar ifjaink dícsőretére legyen mondvá, ezek tették a legjobb felvételi vizsgát, névszerint Erdélyből gr. Tholdy, Horváth, Czoma, Bernáth Béla s a testvér Magyarhonból gr. Széchenyi Ödön.

Vajha ezen helyesen választott irányt, más magyar szőlők is követnék, hogy legalább felerészben hazánk fiaiból telűk [ki a Marina-académia meghatározott népessége!

Nem mellőzhetem hallgatással azon fontos előnyt sem ezen helyes és gyakorlatias irányú intézetnek, miszerint a Marina-académia növendékei minden év tavaszán felváltva, hol Corfuba, Alexandriába, Marsellébe, Gibraltárba, s más nevezetesebb helyekre tesznek kirándulásokat, a négy év bevégeztével pedig az állam költségén körülhajózzák a földet.

Már csak ez utóbbi körülmény is ellenállhatatlan vonzerővel kell hogy bírjon, minden mivel és lelkesedni tudó férfura. Ismerni az öt világ-részt, annak népeit, égalját, növény és állat világát, a classicus mult és jelen építészeti műremekeit, a különböző nemzeti szokásokat, viseleteket az emberi szellem bámulatra ragadó különféle találmányait, már ez magában olyan élvezet, minő csak kivételesen jut osztályrészébe egyes gazdagoknak, vagy államok által segélyezett kíválóbb tudósoknak!

Mint hogy a marina-académia oly szoros és elváhatatlan viszonyban áll a hadi tengerészettel s annak gyűpontjával Polával, a milyen szoros és elváhatatlan kapocs van az emberi szellem és annak nyilatkozhatási közege a test között, azért befejezésül ismertetnem kell Pó városát, annak mult-

De országok életöltöttele

Csak a szabadság. Adj kényért s gyönyört
Szabadság nélkül a népnek s elfelejti
Honát, királyát, őseit, erőnyit
És büntől részegen saját kezével

Méri szívének a haláldőfés,

De adj szabadságot, s küld ellene

A Xerxeseknek minden táborát

Megvédi életét. — Csak a szabadság

Ad nemzeteknek hosszú életet.

Oh hidd, nem ábránd ez király atyám,

Örök végzése ez a világrend urának.

Egyes várhat éreny után jutalmat

Egy más életben; ah de a nemzeteknek

Ezen kívül nincsen más életük,

Itt tart népek fölött ítéletet a

Mindenható örök osztó igazság

S mondok király, hitvány rabszolganép

Dörzseljön bár szibarita élvezetben,

Mond érdemel-e hosszú életet?

Zsarnokság a nemzetűnők szülője,

Csak a szabadság termi az érenyt,

Mely örök éltet követelre, állhat

A népek istene tronja elé.

András.

(gunnyal) Szabadság? Örizzedjetele s szótól

A törpe ember títan gyermeke

Ez eszme, mely ha felnő enszülőjét

Felfalja. — Azt hiszed,

Hogy annyi kinban megvénnél szívemben

Is nem frdult meg egykor ilyen álom?

Anyád kiontott vére rázza fel —

E könnyelmű álomból szivemet —

Béla.

Igen, mert rossz mester kezéből,

Ha kinai önértetére jut

A gyermek kicsavarja vesszejét

És birájára tolja fel magát,

Nevelő a népet a józan szabadság

S a hazaszeretet által

S hol a vérell fertőzött bűnrag eddig

Csak könyveket s erőszakot nevelt

ját, jelenét, érdekes régiségeit s világírdí; arsenálját!

Póla városa ezeltől csak 29 évvel egy igénytelen kikötőhely és egyszerű halászkö által lakott parti városocska volt az Adriai tenger mellett, ma ellenben — főként 1866. év óta — az Osztrák-magyar állam első hadtengerészeti kikötőjévé alakult át; közvetlen a tenger partján szébbnél-szebb állami épületek emeltettek, melyek a Budapesti rakpart palóáira emlékeztetik a magyar utazót.

Póla a rómaiak korában „Pietas-Julia” néven, mint virágzó gyarmat (Colonia) volt ismert. Kedves mlutató helye volt az Augustus császárnak, később a híres Vespasiánának, ez utóbbinak kegyencnöje (Favoritája) az istiriai származású Cénide hatalmas befolyásának köszöni eredetét a veronaiak is nagyobbszűr Amphitheatrum, mely romjaiban is impozans, főként építészeti tekintetből, mert 24 meter magas falai, 112 meter hosszú ovális alakja, különösen a harmadik emeletén 74 □ alakú nyílásával, máig bámulatra készítő emléke, a római nemzet hajdani nagyságának, pompa szeretetének és miveltégi előhaladotságának!

(Vége köv.)

BELFÖLD.

(Őszi vásár s egyéb.)

Medgyes, 1879. szept.

Tekintetes szerkesztő ur!

Tul vagyunk az őszi vásáron is, vagy mint a nép nevezi „kicsi sokadalman”, mely főleg arról nevezetes, hogy ezen a vásáron tűnik ki leginkább, minő volt az esztendő. Látnak saját szemekkel, s elmondhatjuk, hogy Medgyesén és környékén a szalmás gabona alig adott közepes termést, minek oka leginkább e nyáron történt többszöri jégverés. A mi a vásárt magát illeti, szép időben folyt le, de nem igen volt nagy forgalom, főképp az állatok közt, mert csak 800 darab szarvas marha adatott el. Szép ökrök párja volt 400—425 frt, közepese 200—300 frt, gyengébb 150—200 frt. Igás bivalok párja 120—170 frt, bivaltehenek darabja 100—120 frt. Leggyengébbnek nevezhető a lóvásár, minakutánna a vásáron volt legjobb ló 100 frton kelt el, míg a gyengébbek ára rendkívül változó volt.

A gabonavásár — meglehetősen élénk volt, s hogy környékünkön nem megvetendő gabona terem, kitűnik onnan, hogy messze vidéki kereskedők jönnek hozzáuk gabonát vásárolni, legtöbbször várokozásaikban a bevásárlandó mennyiséget illetőleg csatlódva, miután nagybirtokosaink legnagyobb része gabonáját már eladta, a népnek meg kevesebb a fölöslege; sem hogy nagyobb mennyiséggel jelenhessen meg a gabona piaczon. A mit azonban hoz, az jó és szép.

Ha talán valami tudós egyén jönne le kutatás végett, meg fogom mutatni az ezen helység határában levő különös vízforrást is, mely a földből messze hallható dobbanások közt bngyog fel, s gyufával meggyújtható. Régen hűlésben szenvedő emberek használták, kádakkal hordva onnan a vizet s fürdőve benne, mostan egész elhagyottan áll.

Hogy minden nevezetesebb újdonsággal szolgáljak, megemlítem, miszerint Entress állatsereglette jelenleg Medgyesén van, és sokan bámulják

A szabadság? bölcs kezektől elvetett

S szép magja tápláló arany kalászt

S szélvészről védő tölgyeket nevel,

Hol minden fűszál, minden kis madár

Szabadságról s boldogságról beszél

S a legparányibb fűreg is a béke

Sugárban melegeit magát

S jön ifju, agg, jön koldus és nemes

A tölgyek árnyékában a haza

Öltárain dölözni bonfi szívet

S jönnek a nép anyái gyermekök

Keblét az oltárok tűzénél lángra gyujtói;

S jönnek a honnak szűzei virággal,

A honerénynek érdeme szerint

Koszorút tűzni fáradt homlokára;

S kinek fejt legzebb fűzér díszíti —

Az a népszabadság atyja e király. —

András.

S te megéérted hintni a magot;

Mond, mit termett az eddig a hazának?

A király tekintélyének súlyedését,

Erőszakot, dacot s törvényszegést.

Béla.

Mert, melyet hintett egyik kéz, a mag

A másik kéztől szórt burján mag által

Elfojtatott; — oh hadd tisztán virulni

A jó magot s gyümölcsét élvezend.

András.

Ah jó fiú, most látom, merre czéloz

E sok virágba burkolt nyíl hegye.

E sok virág csupán azért teremjen

Hogy egy királynak homlokát övedd;e;

A nép szabadság nagy királyokat

Azért terem, hogy Béla egy maga

Legyen nagy, a ki sorja magvait?!

Csak hogy, míg András lesz e hon királya

A pártitók vérbe fojja ő

Ez tővéhoz szabadság magvait,

Jegyezzük meg ezt jól királyfi!

Béla.

Atyám, te félreérted hű fiad. (letérdel)

bár kevés számu, de szép állatjait. A város kirácsi levén, néző publicuma nem sokáig lehet, s ő közelebből el is szándékszik innen távozni Brassóba, helyébe azonban lesz más szorakozásunk.

Ugyanis Nagyszombatból a német színészek, mint minden évben, az ideén is átrándulnak hozzánk egy néhány előadásra s így szorakozásában — legalább egyelőre — nem lesz hiány. Addig azonban valószínűleg meg lesz a szűret is, mely kitűnő szép reményekkel kecsegteti a szőlős gazdákat, mert bár a mennyiség hátrább marad a mult évinél, de minőség tekintetében ritkítja páriját.

Tudósító.

Tanügy.

Nyílt kérdés a nagyméltósági vallás és közoktatási magy. kir. miniszter urhoz.

Az 1876 évi VI t. cz. végrehajtása tárgyában a közgazgatási bizottságok számára kibocsátott utasítás 14 §. így hangzik:

A népiszkolai törvény 147 §. rendelete szerint a községi tanítók kötelesek minden megyében tanítói testülettel alakulni s évenként egyszer tanítói értekezletre egybegyűlni. E testületeknek, az evégre kiadott szabályrendelet 5 §. szerint tagjai lehetnek a felekezeti népoktatási intézetek tanítói, tanítónői és tanárai is. A község ily alkalmakkal értekezletre menő tanítóját, vagy tanítóit segíyezni tartozik, legalább is az által, hogy oda és visszamenet fuvarral ellátja, vagy fuvarbért megtríti. — Ha a község e köteleességet nem teljesíti, erre azt a közgazgatási bizottság a szolgabíró által kényszeríti.

Ezen idézett szakasz alapján előlirtak azon alázatos kérdést bátorodnak tenni: vajon ha egy községben csak hitfelekezeti iskola van, a hitfelekezeti tanítót is tartozik a község fuvarbérrel ellátni, vagy ezt neki megtríteni, ha a tantestület rendes sorába lép? — Mert ha a tanítói testületbe belépni akaró hitfelekezeti tanító e kedvezménynek nem lehet részese, akkor ipso facto a tantestület megalakulása vagy pedig életrevalósága (papirosan meg lesz) lehetetlené van téve, mint ezt általánosan lehet látni; bebizonyítani fölösleges dolog lenne.

Maros-Vásárhelyt 1879 aug. 27.

Több tanító.

Névszerint:

Pataki Dénes, magyaros ev. ref. tanító.

Czegő Ferencz k. szt. miklósi ev. ref. tanító.

Hadnagy Károly karácsonfalvi ev. ref. tanító.

Debreczeni Áron ev. ref. tanító. Szekeres Elek

m. vásárhelyi ev. ref. tanító. Szentgyörgyi István

m. vásárhelyi ev. ref. tanító. Gödri János ev. ref.

tanító. Gönczi János m.-vásárh. ev. ref. tanító. tanító.

Bartha Lajos ev. ref. tanító. Ösz Sándor ev. ref.

Eroze János ev. ref. tanító. Molnár Károly m.

vásárhelyi ev. ref. tanító.

Törvényszéki csarnok.

Brassó, 1879. szept. 26.

Egy oly gyilkolási merénylet folyt le e városban, mint a minőre a már meglehetősen régi emberek sem igen emlékeznek.

F. hó 24-én tartatott egy végtárgyalás Köllech Márton gyilkos fölött, ki nem több, mint

Im trónodnál térdelve esküszöm

Hogy egyetlen s legforróbb óhajom,

Miként csupán András király fejét

Övedd;e mindez áldás és dícsőség!

Im esküszöm, hogy Béla a király

E percztől fogva lenni megszűnik

S csak jobbágy s hű fiú lesz s semmi más.

Hahogy az egyetlen király ez elveit

Örökségül tőle átveszi!

András.

(Magában) Mi ez? Csaldóttam volna,

És Béla a hazát egyének is

Tekintend mint gögös vágyak lépcsőjét?!

Béla.

Igen atyám, im lábadoz teszem

Királyi rangom minden díszivel,

S a legmagasabb helyért, melyet balandó

El érhet, azt kívánom csak cserébe:

Add vissza ödvét drága nemzetemnek,

Szabadságát, s légy egyedül király;

Kit atyjának nevezzen minden ajk;

A jobbágy térdel im atyám előtted,

Üdvöt vagy átkot várva most honra

Ajkaidról.

András.

(Komoran) Későn jóvá. Mit ér, ha a

királynak

Minden új hívőt száz volt jó barát

Árán kell megvásárlani, a kik

Mindannyian ellenül leendnek.

Béla.

Barátid? . . . oh atyám,

A rossz királyok századrésze rossz —

Magában, hitelen tanácsosok

Csinálnak hidd, csak rossz királyokat

S minők királyom jó tanácsosid?

e) az ev. reformatusok hidelvei (uj utca) népkolajában, és.

f) az ev. reformatusok kül-magyarutcai népkolajában.

Ez utóbbi helyiségre (a külső magyarutcai ev. ref. iskolára) vonatkozik azonban tudomásra hozatik az iskolai felügyelő bizottság azon határozata, hogy ott az I-es osztály, több polgár kéreására s az iparos egyet megkeresésére, ismét visszaállíttatik; de csak azon esetben, ha a beiratásuk rendez ideje alatt ez osztályba legalább 30 tanuló iratik be, s ha mestereik ezek pontos feljírására közmegegyezés útján kötelezettséget vállalnak.

8. A beiratásra s illetőleg a szükséges felvételi vizsgálat kiállítására kötelessége minden iparosnak a maga tanoncát [pontosan elbocsátani; és pedig, a kik már a tavaly is jártak ipariskolába, azokat abba az iskolai helyiségbe és abba az osztályba utasítani, a melybe tavaly is jártak. Az egészen új tanulókat a fenn kitett helyiségek akadémikájában is jelentkezhetnek felvétel és illetőleg beiratás végett.

4. Kivánatos, hogy [különösen azok a mesterek, a kik egészen új tanulókat adnak fel, személyesen jelenjenek meg a beiratásra, hogy így a szükséges adatok — az ők bemonádusuk után — hibátlanul vezethetessenek be a beiratási naplóba. Az alább ismertetett Szabályrendelet értelmében elegendhetlenül megkivántatik azonban, hogy a felvétel alkalmával minden tanuló mutassa be a szegődötési szerződését.

5. Kötelessége minden mesternek a maga tanoncáért az 1 frt 50 krba megállapított évi tandíjt a beiratások egyszerre és egészben befizetni. E díjért azonban a rajziskolában a rajzszerket, nemkülönben a többi órákon a szükséges papírt, írónt és tollat minden tanonc magától az intézetől kapja. Önként érteket továbbá, hogy a tandíj megtérítésére a mesterek a maguk viszárszerket jogukat, az illető szülőkkel, vagy gyámokkal szemben érvényesíthetik, ha a szegődötési szerződésben ez utóbbiak kötelezték magukat a tanoncok tanítási költségeinek fedezésére.

6. A rendes tanórák, a felügyelő bizottság határozata alapján s az ipartársulati előjárások közt megállapodása szerint, a jövő tanévben is hétfőn, csütörtökön és pénteken estéli 6—8 óráig tartanak. Ezeket kívül a rajzkutatás ezután is vasárnaponként délelőtt 10—12 ig fog tartatni.

7. Mivel az ipariskola már öt év óta áll fenn városunkban, figyelemztetnek az érdekeltek, hogy jövőre csak is az olyan tanulókat szabadidő fel úgy a mesterek, valamint az ipartársulatok, kik az ipariskola mind három éves tanfolyamának pontos látogatásáról hiteles bizonyítványt nyernek az ipariskolai igazgatóságtól.

8. Végre az iparos tanoncok felszégődötése és iskolázatása ügyében tanács szükségesnek tartja az e tárgyban már megerősítést is nyert, s egyszerű már ki is hirdett hatósági szabályrendeletet e helyen ismételtén megújítani s egész terjedelmében közölni, a mint következik:

1. §. Az ipartörvény 41. §-a értelmében az iparos tanoncok fölvetéle (felszégődötése) írásbeli szerződés mellett történik. Ha a felek azt kívánják, hogy az ily szerződést az iparhatóság állítsa ki, vagy legalább hitelesítse, ezt az iparhatóság csak azon iparágk tanonczainál teljesíti, a melyekre nézve a város területén társulat nem létezik; minden más iparágnál a szerződés kiállításával és hitelesítésével az illetékes társulat van megbízva.

5. §. Hasonlólag, ha a felek azt kívánják, hogy a tanviszony befejezéséről szóló bizonyítványt (szabadulól levelet), melyet az iparos az ipartörvény 47. §-e értelmében tanonczának adni tartozik, az iparhatóság vagy az illető ipartársulat állítsa ki vagy hitelesítse, ezt az utóbbiak csak azon esetben teljesítik, ha az ipariskolák igazgatóságától kiállított bizonyítványból meggyőződtek, hogy a tanoncz az ipartörvény 42. §-e c. pontjának eleget tett, az az, hogy az ipariskolák kielégítő eredménnyel látogatta.

3. §. A törvény értelmében minden tanoncz köteles a városon fennálló (esti) vasárnap i skolába járni, valamint minden iparos köteles tanonczát ezen iskolába járásra szorítani. A törvényrendeletének pontosabb végrehajtása és ellenőrzetése szempontjából a tanoncznak a beiratásánál fel kell mutatnia az ipariskolák igazgatósága előtt a szabályzat szerinti felvételi szerződést.

4. §. Az iparhatóság az általa kiállított vagy hitelesített felvételi szerződésért 1 frt 50 krt., a tanviszony megszűnését tanusító bizonyítványért 3 frt díjt vesz, a melyet az ipariskolák pénztárába szegállat be. Az ipartársulatoknál e díjakra nézve alapszabályainkban van gondoskodva.

Mind ezek figyelembevételét s illetőleg pontos megtartását annyival szorosabban ajánlja a tanács az érdekelte iparos mesterek és ipartársulatok figyelmébe, mert a fennálló törvények rendeletei e tekintetben elég határozottak és szigorúak.

Ugyanis a népoktatási törvény — pénzbüntetés terhe alatt — elrendelte, hogy minden szülő vagy gyám tartozik a 6 éves kort betöltött gyermekeit vagy gyámoltjait egész 12 éves koráig valamely népoktatási tanintézetbe; 12 éves kortól 15 éves koráig pedig valamely ismételt iskolába bejárnatni.

Ennek megfelelőleg az 1872-diki ipartörvény 42-dik cikkelye C. pontja azt rendeli, hogy „minden iparos köteles tanonczát az ismétlési, esti s illetőleg ipariskolába járásra szorítani.”

Végre ugyanezen törvény 87-ik cikkelye 20 ftrtől 200 ftrig terjedhető pénzbírságot ró azon iparosra, a ki kötelezettségének e részben nem tenne eleget; sőt a 90-ik cikkelye kimondja, hogy az ilyen köteletségmulasztó „ismételt esetben iparos tanoncztartási jogától iparhatóságilag megfosztható.”

Kolozsvár sz. kir. város közigazgatási tanácsától 1879. sept. 25-én.

Simon Elek,
polgármester.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. sept. 30.

— **A közeledő új évnegyed alkalmából tisztelettel kérjük olvasóinkat, hogy előfizetéseiket idején megújítanizsiveskedjenek. Nem hagyhatjuk az alkalommal említés nélkül, hogy lapunk jelenlegi éjjeli megjelenésével, bár tetemes költségeket okoz kiadó hivatalunknak, de az olyan olvasóra nézve kívált, a kinek sem tehetősége, sem ideje napenként az összes budapesti lapokat átolvasni, minden más lap felett a „Kelet” különös előnnyel bír. Lapunk a jelenlegi menetrend mellett helyben s Erdély legnagyobb részébe a fővárosi lapokkal egyidejűleg, sőt részben megelőzőleg vízi meg kivonathan ezek legérdekesebb közleményeit és vezércikkeit; s e mellett ugyanakkor a „Kelet”-ben egy, az erdélyi részek érdekeit komolyan és lelkiismeretesen képviselő lapot veszen az olvasó.**

A „KELET” előfizetési ára:

Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt
Félévre	8 frt
Negyedévre	4 frt
Egy óra helyben	1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.	

— Ő Felsége, folyó évi szeptember hó 24-én kelt legfelső elhatározásával, Máty István brassói kir. törvényszéki elnöknek, saját kérelmére a temesvári kir. törvényszékhez leendő áthelyezését megengedni méltóztatott.

— **A nyári színház aítai, a tegnapi előadással (Methusalem herczeg) bezárultak; holnap megkezdődnek az előadások a téli színházban s ezzel megnyílik a téli idény is. Egy egész idény eredménye áll előttünk s megcsinálhatjuk a zárlatot, Hogy pénzügyileg mi lesz a zárlat eredménye, nem tudjuk s e pillanatban valószínűleg még az igazgatóság sem tudna arról pontosan számot adni. De más tekintetekben már kimondhatjuk itéletünket. Még pedig czafolatlan tények alapján. És e tények alapján az elfogulatlan, sértett magánérdek vagy mellék tekintetektől nem befolyásolt itélet csak kedvező lehet a lefolyt idény és Molnár művezetői működése fölött. Kifogásokat ugyan emelhetünk némikben azok miatt, amik történetek és a mik nem történtek; óhajtottuk volna, hogy több, minden bel- és külbecs nélküli férczelmény, mi a nyári színpadon felszínre került, színe ne került legyen; reméltük, hogy ámbár finánciális indokból s némileg a közönség előítéletes felfogásánál fogva is a nyári színpadon az u. u. könnyedelb műfajt kellett dédelgetni, mégis emellett az izlés- és nyelvfejlésztés tekintetében, de az intézet magas czéljaival is összhangzóbb, magvasabb drámai irány nagyobb cultushoz fog részesülni, mint ahogy tényleg részesült. Leszámítva azonban ezeket, — mind olyan dolgok, melyeknek útjában leginkább műintézetünk szűkös pénzügyi állottak, — ismételtük: Molnár művezető működésének első cyclussával s e cyclus eredményével, vívmányaival nagy mértékben meg lehet elégedve közönség és intendatura egyaránt, s teljes elismerést szavazhat neki. Molnár tapintatos vezélése, fáradhatatlan tevékenysége és a helyzetet a követelményekkel kiegyeztető törekvése olyan vívmányokat teremtett, melyektől az elismerést csak az elfogultság vagy a sértett magánérdek felajdulása ér a kritizálás viszketez tagadhatja meg. Szervezett egy társulatot, melyből nem magaslik ki ugyan egyetlen u. n. felsőbb rendű tehetség sem, de a melyben meg van az egyöntetűség, a homogeneitás nem kicsinyelhető érdeme; s ámbár szót emelhetnénk amiatt, hogy míg némely szereplők fölöslegesen sok taggal van képviselve, addig más szereposztály vagy éppen nincs vagy csak nagyon is problematikus értékű erővel van betöltve (p. o. drámai hős, intricus, operett-comica). S e tekintetben elvárjuk Molnártól, hogy a téli idényben, ha mindjárt néhány valóban fölösleges elsőrendű tag, de főképp több u. n. segédkör elbocsátása után elérhető megtakarítás segítségével a nagyon elérhe-**

tó hiányt igyekezni fogmielőbb pótolni. Továbbá kíváncsi érdeklő kell feltudnunk Molnár urnak azt a példás fegyelmet és rendet, melyet egyedül az ő vas erejével volt képes a társaságban meghonosítani, fegyelem és rend, melyeket a kolozsvári színház ölélté jórómán teljesen nélkülözött. Ez tette lehetővé, hogy mindenkor helyén volt, s ott a hol lennie kellett, lelkiismeretesen teljesítette kötelességét s közreműködött abban, hogy a társulat egy jól vezetett, vezethető és összhangzatosan működő organismus lehessen. És ennek köszönhetjük azt is, ami Molnárnak egyik legnagyobb készségbevonhatatlan érdeme szakképzettségének tagadhatatlan bizonyítéka: a gyorsmenetű, ősszevágó, mindig élvezetes előadásokat, a minden körülmények között biztos és változatos játékrendet, a külső hatás tekintetében annyira megbecsülhetetlen ügyes kiállításokat és rendezéseket. Mind olyan vívmányok, melyek egészen új életet öntöttek a társulatba, felvilágosították azt is, meg a közönséget is, mely mindig azzal a biztos reménnyel töltötte meg a színházat, hogy pénzért jó, élvezhető előadást kap. És ez, a közönség érdeklőségének felkeltése, folytonos ébrentartása, sőt fokozása szintén egyik legnagyobb, az elismerésre legméltóbb érdeme művezetőnknek. A közönség figyelmé ismét fel van keltve, a színházat újra úgy tekintik, ahol mindig kedves szórakozásra nyílik alkalom; a színházabjárás megint életelémű, életzükségletűvé lön a nagyközönségnek is, melynek még olyan régeitől olyan elemektől is fel tudta Molnár buzgó törekvése rázni apathikájából, melyek az előtt még tudomással sem látszottak birni arról, hogy Kolozsvárt színház is van. Mindezek olyan vívmányok, melyekre büszke lehet Molnár, mert ő teremtetette azokat s a melyekről, mi a nyilvánosság organuma, ha olykor-olykor emelünk is szót egy-egy intézkedése ellen, csak a legnagyobb elismeréssel adhatunk. Kívánjuk, hogy a téli idényben is hasonló sikerrel vigye az ügyeket, hogy buzgalma, tettereje ne lankadjon s intriguák vagy kicsinyes chicane-ok által ne engedje magát megzavartatni. E mellett azonban reméljük és elvárjuk, hogy mind a játékrendben, mind a társulat kiegészítésében igyekezzon fog a soha szem elől nem tévesztendő magasabb színvonal, a magasabb drámai irány felé hova-tovább mind jobban emelkedni; mert — s úgy hisszük, ebben egyetért velünk teljesen Molnár ur — minden pénzűzletet és költségvetést mellett is a kolozsvári nemzeti színház csak úgy felelhet meg nemzetpolitikai kulturmissziójának, csak úgy érdemelheti ki folytonosan a fejedelmi kegyet és a közönség hazafias támogatását, ha ügyeskedik minél jobban megközelíteni a számára, mint kulturális tényező számára kijelölt magas színvonalat és azon meg is maradni, azon a színvonalon, melyen egyességeitől tehát a nemzeti műveltségnek valóban gyümölcsöző, a messze jövőbe is kiható szolgálatokat. És e reményben és várakozásban üdvözöljük a társulatot és érdeke művezetőjét az új idény küszöbén! Már most a közönség s a sor megmutatni, hogy a helyes törekvést a kitartó munkát és támogatásra érdemes ügybuzgalmat kellően tudja s akarja is méltányolni!

— **A színház köréből.** Pálmai Ilka aszszony, Márkus Etelka kisasszonnyal együtt szombaton este, Békési Irma k. a. pedig vasárnap délelőtt érkeztek meg, hogy elfoglalják ismét színházunknál állásukat.

— **A kolozsvári m. kir. tud. egyetem gyógyszerészettan hallgatói, segélyegyletének alakuló közgyűlése** folyó hó 27-én megtartatván, tisztviselőinket megválasztattak: Elnök Malachowski Máté. Alelnök Barabás Ferencz. Jegyző Köny J. Ernő. Pénztárnok Varju Lőrincz. Ellenőr Dániel Béla. Bizottmányi tagok: Sokot F. Róbert Molnár János, Jiff. Szőlősy István és Furman Lajos. Kolozsvár, szeptember 29-án 1879. Köny J. Ernő s. e. jegyző.

— **Károlyi Ede gróf** (meghalt szept. 28. 1879.) A Károlyi grófi családnak, melyet az utóbbi pár év alatt annyi vesztéses ért, ismét gyásza van: Károlyi Ede gróf, e derék magyar hazafi, tegnapielőtt reggel hosszú és súlyos szenvedések után elhunyt. Már párnap előtt jelentették, hogy az orvosok reménytelennek tartották állapotát, tegnapielőtt a betegség jobbra fordult, nem annyira ugyan, hogy a gróf felépüléséhez reményt lehetett volna kötni, hanem még is annyira, hogy néhány órai pihenés enyhítette szenvedéseit, tegnapielőtt reggel 7 órakor azonban bekövetkezett a katasztrófa. Károlyi Ede gróf a köztársaságban álló Károlyi István gróf, legidősebb fia volt. Már kora ifjúságában részt vett az 1848—49-ki szabadságharcban, melynek egyik legdíszesebb katonája volt. Az 1860. év óta 1875-ig mindentől ott látjuk őt a politikai küzdelmek közepette. 1862-ben a Pálffy Móricz aera alatt börtönre és grófi rangja elvesztésére is ítélte az országgyűlésen a Deákpart tagja volt, majd élen részt vett az úgynevezett Reform párt megalakításában s később a középpárt buzgó híve volt. Az 1875-ben létre jött füzű körül is sokat buzgókodott, de egészen másképp és más lapokon szerette volna azt létesíttetni, mint a hogy Tisza Kálmán létesítette. Midőn a magánéletbe visszavonult is, élen érdeklődéssel kísérte a politikai mozgalmakat, melyekben mindig a mérsékelt, de határozottan hazafias irány híve volt. Derék főúr és testestől lelkestől jó magyar hazafi hunyt el benne. Béke hamvaira.

— **Halálozások** Bálint Juliánna mélyen megsomorodott szívvel jelenti, hogy férje Sótálvi József, városi polgár és építő mester munkás életének 49-ik, boldog házasságuk 25-ik évében, f. hó 29-én éjjeli 2 órakor rövid szenvedés után meg-

szűnt élni. — Szucsáky Imre édesatyja, Papp Eszter édesanyja, fájdalommal jelentik, egyetlen fiok, ifj. Szucsáki Imre, harmadéves gyógyszerész gyakornok élete 19-ik évében, szept. 28-án estvéli 6 órakor hosszas szenvedés után megszűnt élni. — Kelemen József mint gyámleány a maga, testvére Kelemen Gergely, valamint a Pyrkor, Herepei és Horvát családai ágon levő közelebbi s más távolabbi rokonok nevében fájdalommal jelenti, nevelő gyámnyja özv. Málnási Málnási Ferencz né Herepei Éva f. hó 28-án estvéli 10 órakor, életének 84-ik, özvegységének 40-ik évében szélhűdés következtében bevégezte földi életét.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Tegnap délután 5 órakor a belközéputca 17 sz. egyik első emeleti ablakából egy fiatal, fehér göndörszőrű erőteljes mopsz — nem tudni életuntságából, vagy szerelmi bánat miatt leugrott. Azonban szándéka meghehsült; egyelőre fordult és vinnyogva tovább vándorogott. Kutyabaja se lett!

— **Széchenyi gróf Chinában.** Pekingből jelentik jul. 12-éről, hogy Széchenyi gróf és kísérei chinai hivatalnokok és 30 katona fedezete alatt megkezdte útját Tibetbe. Utjokát Siving Schen-chung chián és Tsaidamon keresztül veszik a nagy északi Kuku-noruton át, Szechnon kormányzója: L'hassa rezident föl fogják kérni, hogy őket utjokban állomásról állomásra kísértesse.

— **Sepsi-Szent-Györgyön** és általában Háromszéken egyidő óta a habarékpartnak néhány tagja valóban olyan garázdálkodást visz véghez, s ezt olyan furfangosan tudják inscenizálni, hogy p. o. még az „Egyetértés”-t is felültették, mely nem is képzeli, hogy miféle emberekkel van dolga s egy talpig becsületes ember ellen olyan sértegetéseknek ad helyet hasábjain, melyeknek olvastára valóban megütődik az olvasó. Figyelemztetjük az Egyetértést, hogy a magán becsületnek szentnek kell lennie a pártérdékekkel szemben is s utóvégre ha harcolunk is egymás ellen politikai dolgokban, e harcunk nem szabad magánérdekek eszközévé sulydnie. Pedig az Egyetértés azzá szűkítette hasábjait, midőn legközelebb is egyik napi ujdonságában a sepsiszentgyörgyi „Nemere” derék szerkesztőjének magán becsületét, a háromszéki habarékoknak felülve, sárba rántja; ha ismerné az egyetértést azokat az urakat közelről, bizonytal még a hirdetési rovatban sem adott volna helyet rágalmaiknak. Mert ráfogás, hogy a Nemere szerkesztőjét Budapest mellől fogták szerkesztőnek, mert a Nemere jelenlegi szerkesztője, mielőtt e lap vezetését átvette volna, már rég Sepsi-Szent-Györgyre volt kinevezve s működött ott mint az egyik ottani tanintézet egyik köztisztviselőjének és becsületének örvendő tagja. Az is csak habarékhoz méltó ráfogás, hogy kérdéses kiváló tehetségű fiatal igazgató tanár és szerkesztő mindenki piszkolna, s hogy arczerulerését, elégtélteladás előli megugrást, szóval olyan dolgokat lehetne rá mondani, mikhez keztyűs kézzel sem jó érni. Ellenkezőleg az a habarék-clique, mely, mert a Nemere szerkesztője nem riadt vissza az ők nyomorult támadásaiktól, egész hajrát indított ellene, ez a clique főbírelt egy parasztot, ki aztán egy olyan brutalitást követett el a Nemere szerkesztője ellen, a milyen ellenében még védelem sincs, hacsak a bírósághoz nem fordulunk. S ime, e brutalitásból faragnak most tőkét az illetők. Különben a vizsgálat, mint a Keletben is volt jelezve, már folyamatosan van az orvtámadók számára, a bűntetés nem fog elmaradni.

— **A margittazigeti** Arrogante-ünnepeiről a párisi „Le Monde Illustré” legutóbbi számának két oldalán közöl egyes jeleneteket, míg a legelső kép a francia vendégeknek a „szegedi romok” közt történt látogatását tünteti föl, Tisza Lajos királyi biztos és Pálffy polgármester kíséretében. Ehhez a képhez Rops Félicien készítette a vázlatot. A többi illusztrációk (a katonai zenekar a sziget kiszálló helye, a kivilágított romok, a cigány zenekar) l'Alibi Gyula, Greguss Imre és Feszty Árpád rajzai, kiknek neve magyarosán van kiírva. Ezen kívül közli a lap az ünnepek főrendezőjének, Túr tábornoknak s a két francia küldöttnek Lauregonnak és Gouziennnek arcképét, mindeniket rövid életrajz kíséretében. Magát az ünnepélyt és a szegedi látogatást Gouzien írja le, mindenütt ügyelve a magyar nevekre, mindazonáltal sajtóhiba következtében Jámor Pálról Sámor lett, Mogyorod ezredesből pedig Moryovody. A leírás a legnagyobb melegséggel emlékezik vissza. „Megérkezésünk órájától egész elutazásunk pillanatáig átengedtük magunkat a magyarok előzékenységeinek, — ugymondva — az ő gondoskodásuknak, festőileg rendezett ünnepeiknek, a különböző színházaknak a tiszteletünkre rendezett rögtönzött mulatságoknak. Megelőzték minden kívánságunkat, s mindig találtak valamit, a mivel nekünk kedvezkedjenek. Mi pedig minden nap végén teljes szívünkkel kiáltottuk: „Éljen! Éljen! Magyarország” Részletesen szól a sziget ünnepeiről, a Szabadinál tett látogatásról, a színházakról, stb. Szegedről szólva azt mondja: „Ezek a romok a mi fogadtatásunkra egész ünnepi szint öltöttek. Midőn egy házhoz elmentünk, a küszöbön várt reánk az egész család. Mindenki felénk tartott: az atya, hogy kezest szorítson velünk, az anya, hogy megöleljen, a gyermek, hogy elmondja a betanított „Vive la France”-t. Az öreg nagypapának pedig, kiottál egy padon, szintén vasszékünk egy mosolya. Oh, miért nem lehetettünk itt ti, kedves barátim a francia-

bizottságban, szegelytük, hogy kettőnknek kellett elfogadni mindezen ovációkat, melyek mindnyájatunknak szóltak, valamint az egész Franciaországnak.”

— **A külföld** a szegedieknek. Külföldről még most is, félévvel a katasztrófa után, érkeznek a szegediek számára pénzbeli adományok. Az osztórák hivatalos lap csaknem naponként ad számot ily adományokról. Ma csak egy küldeményt akarunk kiemelni, melynek „külön rendeltetése” van. A párisi nyomdások küldik ezt szegedi collegáknak. Az összeg mindössze 1415 frank.

— **Bosznia,** Hercegovina és Novibazárbán levő hadsapataink létszámának leszállítását illetőleg a serejavéi főhadparancsnokság már benyújtotta javaslatát a hadügyminiszteriumnak. E szerint kivonatnák az ocanpáló csapatok közül: 1 hadosztálykar, 2 dandárkar, 3 gyalogezred (9 zászlóalj), 1 vadász-zászlóalj, 2 tábortábor, 1 hadosztály-élelmézősi csapat. A csapatkivonások megállapítása, mi november eleje előtt megtörténhetni alig fog, most csak a hadügyminiszterium döntésére vár.

— **A Werndi-puskák** átalakítására a legutolsó delegációális ülések alatt tudvalevőleg rendkívüli hitel lön igénybe véve. Arról volt szó ugyanis, hogy a fegyverek több puskaipart tartalmazó töltényekre tétessenek alkalmasakká, miáltal azok hordereje 2100 lépésre nőtt volna. — Ezért a tölténytartókat ki kellett szélesíteni, valamint a vizirt (nézőt) a hosszabbodott távolságok mellett alkalmazni. Most, mint értesülünk, fegyverek átalakítása annyira haladt, hogy ez új modoru fegyverekből legközelebb szót fog osztani egy vadász-zászlóaljban az első tömeg. A tavaszig minden vadász-zászlóalj ilyen tökéletesített hátultöltőkkel lesz ellátva.

A közönség köréből.*)

Kerekes Sámuel és a törökök pénze.

Minden tisztesség ellen van, a mint Kerekes úr a fenn jelzett ügyben viselkedni nem állal. A „Kelet”-ben közzétett felszólalásainkban kimutattuk,

1.) hogy ezelőtt majdnem két évvel, gyűjtött a „Maros-Vidék” szerkesztősége közel 400 frtnyi összeget a török sebesültek javára;

2.) hogy esen összeg megrekedt s az illetékes czélra a mag idejében nem fordított;

3.) hogy, miután sikerült meggyőznünk a „Maros-Vidék” szerkesztőségét, hogy ez a pénz nem az övé, hanem a törököké: magán uton szerzett tudomásunk szerint, utolsó felszólalásunk után, a napokban, a török consulatushoz beszoigáltatt.

Eme tényeket igazolja Kerekes ur, mint a „Maros-Vidék” felelős szerkesztője, mikor a „Kelet” 220-ik számában beismeri, hogy eddig csakugyan nem számolt a kezére bizott összegről senkinek s igéri, hogy most illetékes embereknek (?) s a városi thaószágnak (és sohasem a közönségnek!) számolni fog: bizonyítékot mutatván.

Es szemben ezen tényekkel, bír elég szemérmelenséggel, a „Kelet” fenn idézett számában port hinteni a tisztességes emberek szemébe mondván: rágalmozgatott; ellenségeim személyem ellen intéztek rosakaratú támadást.

Ki szól Kerekes urhoz? ki tudakozódik az ő pénzeiről, az ő viszonyairól? — A „Maros-Vidék” szerkesztőségéhez szólnak, a törökök pénzét kérik, — emberek, a kik a pénzt adták: a közönség. Személyesedik Kerekes. Keres „rosz akarókat,” keres „agyarkodókat,” keres „rágalmozókat,” — s nem a dologról szól. A dologról, melyet itt az elmerült s alig kihalászható 400 frt. képvisel. Mivel könnyű Kerekes sorsa, mivel vitetik előbb a közögy, ha megnevezi az, a ki tudni akarja, hol vannak azon pénzek? Hiszen Kerekes ur a mig gyűjtött, addig sem nevezte meg az adakozók legnagyobb részét s kitelik tőle — a mennyire szereti a sötétséget — hogy megnevezkedésünk esetében eltagadja tőlünk azon jogot, hogy kérdőre vonhassuk. A „Maros-Vidék” szerkesztőségét kérdőre vonhatja akarki, habár csak egy árva garast adott is, de kérdőre vonhatja e hazának akármely polgára, ki a nemzettel a törökök iránt való rokonszenyben együtt érezett. Nem a személy, a dolog, melyet Kerekes ur tekintélyes emberek köpenyében takar olyan titkolózással, mely nem fér össze a közpénzek kezelésének nyilvános természetével. Kételkedünk abban is, hogy akadjon tisztességes ember, a ki köpenyegét odakölöndözze a „Maros-Vidék” szerkesztőségének ilyen ügy betakarására, — ha ad köpenyének tiszta voltára valamit. És hogy tisztázhassa magát Kerekes ur, ne illetékes egyéneknek, ne a hatóságnak — hanem érezze már egyszer kötelességet annak, hogy közpénzek haorfordításáról a közönséget kell megnyugtanni.

Egyébiránt „roszakaratról” beszélni Kerekes urnak akkor, mikor egy esztendő és hét hónapig hagyta (ebben az uszoris világban) kamat nélkül használni közel 400 frtot, — valóban nem lehet.

A „Maros-Vidék” szerkesztőjének cikkében csak egy örvendetes tudósítás van. Az t. i. hogy egy kutyá megmarta s kigyógyult belőle. Ezt nem kérdztük — de bizonyosnak tartjuk azt, hogy a tisztességes esett sebeket nem gyógyítja meg semmi „doctora” ez világban.

Végül: fenntartunk mindent, mit ez ügyben eddig mondtunk.

Maros-Vásárhelyt, 1879 szeptember 27. én.

Több érdeklődő.

*) E rovat alatti közleményekért csupán a [sajtóhatóság irányában vállal felelősséget a

Szark.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:

Békésy Károly.

Alter és Kiss Budapest

királyné ő felségének udvari divatárú szállítói
tiszteltetéssel értesítik ezzel nagyrabecsült vevőiket, miszerint
(343) **utazójuk** (1-3)
legrövidebb idő alatt fog megérkezni és a legújabb divatkelméket, kész
ruhákat, valamint **őszifelhőket** és választékban
a „Nemzeti szállodában”
szíves megtekintés végett bemutatni bátor leendő.

BORSAJTÓK és SZŐLŐMÁLMOK,

(francia Mabillo-féle)
bor szivattyúk, ruggyanta-esővek a
hozzávaló eszközökkel, kenderesővek,
tűzoltó-feeszkendők számára, vízmentes ruggyanta takarók,
mozdony- és gép-szíjak, ruggyanta-esőköpenyek és
mindennemű ruggyanta-árakat

Schottola Ernő és Nooschil,

Budapest, nagybani eladás: vaczi-körút 28. Páris szállodának átellenében.
(315) (5-6)

Első és legnagyobb bécsi cs. k. udvari fehérnemű
gyár-raktár,

képvisele

Teutsch J. B. által Segesvárt,

árul nagyban és kicsinyben a legutányosabb gyári árakban.
Vászon férfi-űngeket, „Oxford-ferfi-űngeket.”
Chiffon vagy angol Shirting-űngeket, fehér vagy tarka színben, külön gallérral
és anélkül.
Férfi-gallérokat, kélőket, gatyákat.
Női fehérneműket (ezeknél) feladandó, hogy a hölgy szikár, közepes
vagy erős terméti)
Vászon női-űngeket, (31) (10—*)
Női-űngeket Chiffonból, igen ajánlatos, elegáns kiállításban,
Női-gatyákat, finomak, himeze és snjtásozva.
Női-ponyola-űtőket, vagy háló-réklitket,
Női-űtőző-köpenyeket,
Női-gallérokat, előket és kélőket,
Női-szoknyákat, vállakat, zsebkendőket valódi lenvászonból, francia battistból,
battist clair, gyapot, vagy utánzott battistból és csecesmő fehérneműket.
Teljes kiházasítások a legegyszerűbbtől a legfinomabb fajtáig, minta,
mérték és megrendelés szerint legrövidebb idő alatt.
Levélbeli megrendelések jótállás mellett pontosan teljesítettek s az ár vagy
késpénzűl, vagy a megrendelés átvételekor utánvét által fizethető.
Férfi-fehérneműk levélbeli megrendelésénél feladandó a
nyak-vastagsága centimeterben, t. i. a gomblyuktól a gombig.

TEUTSCH J. B., Segesvárt.

(340)

(3-3)

Törpényi János vaskereskedésébe Maros-Vásárhelyre

kerestetik, egy jómodorral és ajánlatokkal bíró **segéd**, ki a
vas- és szerszám szakmában tökéletesen jártas legyen s a magyar,
német és román nyelvet — a két első írásban is — bírja.

Megrendelési felhívás

jelesebb folyóiratok 1880. évi folyamára

melyek **Kolozsvárt**

STEIN JÁNOS könyv- és zeneműke-
reskedése által
megszerezhetők.

I.

„Illustrirte Chronik der Zeit“

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ mely az éppen most meg-
jelent első füzetével kilenczedik évfolyamába lép, a legkedveltebb
és legelterjedtebb családi lapok közé sorozható; olvasó közön-
sége mindegyre szaporodván a legnagyobb számban megjelenő la-
pokhoz tartozik. Ily nagy elterjedtséget nemcsak **igazán olcsó**
ára, hanem folytonos törekvése által, válogatott tartalom mellett
szép, színes illusztrációkat nyújthatni, vívta ki. Tapasztalt elismerés
által serkentve e lap intézői továbbra is azon lesznek a legjelesebbel,
a legszebbel és lehető legtöbbet szolgálhatni. Mint eddig, úgy ez-
tán is a legkedveltebb írók fognak közreműködni, számos művészi
illusztratio fogja a szöveget szemléltetni, valamint a mulattató és
oktató tartalmára a legnagyobb gond és figyelem lesz fordítva.
Tartalmazandja ismertetői a haladásokat és legújabb jelenségeket
az ipar gazdaság, háztartás valamint a természettudományok köréből.

Az „Illustrirte Chronik der Zeit“ 1880. évi folyama

megjelen 2 hetenként 26 füzetben, füzetenként 2 hasábos 20 oldal
tartalommal.

Egy füzet ára csak 12 kr.

Minden előfizetőnek az év folyam lejártával **jutalmul** egy mű-
vészi kivitelű nagy olajnyomatú kép

„AZ ANYA KINCSE“

(KIESEL C. festménye, 45 centimeter széles, 54 centimeter magas)
csekély 1 frt 60 kr. utánfizetés mellett adatik mely jutalom kép
bolti ára különben 12 frt.

Stein János

könyv- és zeneműkereskedése Kolozsvárt.

Ausztria-Magyarország

legújabb színezett vasúti térképe

(1879-ki kiadás.)

Ára 1 frt. o. ért.

Kapható Kolozsvárt

Stein János
könyvkereskedésében.

Stein János

magyar királyi egyetemi nyomd. könyv-
kereskedésében

Kolozsvárt

a magyar királyi egyetem
összes tudomány-karánál
használandó mindenféle
egyetemi tan- és segéd-
könyvek

jutányos áron kaphatók.

Könyvjegyzékek a tudományos irodalom
minden szakából ingyen és bérmentve.

STEIN JÁNOS

m. k. egyetemi könyvnyomdász Kolozsvárt,

ajánlja a kolozsvári ev. ref. főtanodának, általa már évtizedeken át kezelt

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDÁJÁT,

a melynek helyiségei a legutóbbi időben tetemesen megrövidítve és a munka eszközei a kor igényeinek megfelelőleg, tökéletesítve és szaporítva vannak.

A használandó betűk a jelenleg divó legmodernebb minták szerint öntvők, a **könyomdát** kitűnő metsző kezeli. A **nyomdai munkák** kiállításához szükséges anyagok a legjobb
és legolcsóbb forrásokból erednek.

PAPIR GYÁRI ÁRBAN SZAMITTATIK.

Munkát minden időben, **még éjjel is elvállal** és a leggyorsabban s a legutányosabban eszközöl.

A gépek elegendősége, valamint a munkaerők teljes száma teszi lehetővé, hogy minden

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI MUNKÁT

határozott időre, tisztán, ízléssel s oly olcsó árban képes előállítani, hogy e nemből bármely hazai nyomdával versenyezhet.

Mindennemű és nyelvű **könyvek**, bármiféle **rovatos ívek**, **körlevelek**, **árjegyzékek**, **számlák**, **nász- és gyász- és vigalmi jelentések**, **névjegyek**, **meghívó-jegyek**,
tánczrendek, **gyógyszertári-jelzetek**, **bor- és roszolis- és más vignettek**, **újévi és más alkalmi üdvözlők**, **baromutlevelek**, **vásározódulák**, **hirdetmények**, bármely nagyságu
falragaszok, szóval minden e szakba vágó munkák **ízletes kiállítását** elvállalja. (24) (27—*)

Különösen a kir. törvényszékek, **megyei- és városi hatóságok** és a **községi előjáróságok** figyelmét bátor arra felhívni, hogy a hivatali szükség-
letekre megkívántató nyomtatványok gyors kiállítására s legolcsóbb árszámítására különös súlyt fektet.

Előleges költségvetéssel is készséggel szolgál, a gyakrabban előforduló s törvényszerű mintázatok birtokában lévén.

A **gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről** szóló 1877. XX. t. cikk életbeléptetése tárgyában a m. kir. belügyminister ur által az

arvaszékek részére kibocsátott ügyrendben előforduló nyomtatványokból —
melyekből készletet tart — **kismennyiségben konoz számra** is jutányos árbán szolgál.

1879.